

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKIK W KRAKOWIE**

RKR-61-3/08/DN- /08

Kraków dn. 5 sierpnia 2008 r.

DECYZJA NR RKR -17 /2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 134, poz. 939)

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I.

Na podstawie art. 26 ust. 1 w związku z art.24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę** stosowaną przez Uniwersytecką Szkołę Kształcenia Indywidualnego Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, przy ul. Ładnej 2, polegającą na stosowaniu we wzorcu umownym pod nazwą „Zgłoszenie na kurs prowadzony przez Uniwersytecką Szkołę Kształcenia Indywidualnego - Umowa” postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., w brzmieniu:

1. „*Nierozpoczęcie lub przerwanie nauki przez uczestnika kursu nie wpływa na obowiązki Płatnika określone w § 2 ust. 3 umowy nie pomniejsza wartości kursu określonej w zgłoszeniu na kurs oraz nie powoduje wygaśnięcia innych roszczeń finansowych ze strony Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego wobec Płatnika*”;
2. „*(...) W przypadku nie dojścia przez strony do porozumienia, sądem właściwym do rozstrzygnięcia wszelkich sporów będzie sąd właściwy dla siedziby Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego*”;

i nakazuje zaniechania jej stosowania.

II.

Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Uniwersytecką Szkołę Kształcenia Indywidualnego Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, przy ul. Ładnej 2 **karę pieniężną** w wysokości 69 925 zł. (słownie: sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć złotych), płatną do budżetu państwa.

U z a s a d n i e n i e

W dniu 28.11.2007 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatury Urzędu w Krakowie (dalej „Prezes UOKiK”) wpłynęło pismo Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Nowym Targu (uzupełnione w dniu 27.12.2007 r.), w którym Rzecznik zarzucił Indywidualnej Szkole Kształcenia Indywidualnego Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, przy ul. Ładnej 2 (dalej „Szkoła”) stosowanie we wzorcu umowy zawieranej

z konsumentami postanowień wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c.

Dokumentując powyższe Rzecznik przedłożył kopię umowy zawartej przez Szkołę z konsumentem w dniu 30 czerwca 2007 r. (karta nr 14 w aktach sprawy), zawierającej m.in. postanowienia w brzmieniu:

1. *„Nierozpoczęcie lub przerwanie nauki przez uczestnika kursu nie wpływa na obowiązki Płatnika określone w § 2 ust. 3 umowy nie pomniejsza wartości kursu określonej w zgłoszeniu na kurs oraz nie powoduje wygaśnięcia innych roszczeń finansowych ze strony Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego wobec Płatnika” - § 7 wzoru umowy;*
2. *“(…) W przypadku nie dojścia przez strony do porozumienia, sądem właściwym do rozstrzygnięcia wszelkich sporów będzie sąd właściwy dla siedziby Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego” – zdanie drugie § 14 wzoru umowy.*

W dniu 19.02.2008 r. do Prezesa UOKiK wpłynęło zawiadomienie Powiatowego Rzecznika Konsumentów z Otwocka o podejrzeniu stosowania przez Szkołę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Do zawiadomienia dołączono kopię umowy zawartej przez Szkołę z konsumentem w dniu 11 sierpnia 2007 r. (karty nr 4-5). Przedstawione przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Otwocku zarzuty są analogiczne do zarzutów postawionych przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Nowym Targu. Również dołączone kopie umów są, co do treści, umowami zawartymi w oparciu o jeden wzór.

Prezes UOKiK zwrócił uwagę, iż wzorzec umowy stosowany przez Szkołę był już przedmiotem jego kontroli, w wyniku której złożony został do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pozew o uznanie wyżej cytowanych postanowień za niedozwolone. Wyrokiem z dnia 11 maja 2006 r. (sygn. akt XVII Amc 176/05) Sąd uznał stanowisko Prezesa UOKiK, czego skutkiem było wpisanie w dniu 3 sierpnia 2006 r. ww. klauzul do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone w pozycjach nr 800 i nr 801.

Uwzględniając powyższe, postanowieniem nr RKR-71/2008 z dnia 26 lutego 2008 r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez Uniwersytecką Szkołę Kształcenia Indywidualnego Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, przy ul. Ładnej 2 praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu ww. postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Odpowiadając na zawiadomienie o wszczęciu postępowania (karty nr 20-31 oraz 74-78) Szkoła wyjaśniła, co następuje:

1. Odnośnie stosowania zapisu § 7 wzoru umowy Szkoła zwróciła uwagę, iż w toku postępowania wyjaśniającego (przeprowadzonego przez Prezesa UOKiK w 2005 r. – przyp. UOKiK) dokonała zmian w treści wzorca umowy, w sposób zaaprobowany przez Prezesa UOKiK. Zmiany polegały na wprowadzeniu do wzorca postanowień uprawniających konsumentów do wypowiedzenia umowy w każdym czasie, z możliwością proporcjonalnego do trwania umowy rozliczenia wniesionej opłaty. Ponadto, Szkoła zwróciła uwagę, iż we wzorcu umowy znajduje się również postanowienie umożliwiające odstąpienie od umowy, nie pociągające za sobą

konieczności uiszczania jakichkolwiek opłat¹. W ocenie Szkoły nie można oceniać treści § 7 wzorca umowy bez uwzględnienia wprowadzonych na etapie ww. postępowania wyjaśniającego zmian.

2. Odnośnie zdania drugiego § 14 wzoru umowy Szkoła zwróciła uwagę na przepis art. 385³ pkt 23 k.c., zgodnie z którym za niedozwolone postanowienie umowne, w razie wątpliwości, uważa się to, które narzuca rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy. Szkoła powołała się również na treść art. 454 §1 k.c., w myśl którego jeżeli miejsce spełnienia świadczenia nie jest oznaczone ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione w miejscu, gdzie w chwili powstania zobowiązania dłużnik miał zamieszkanie lub siedzibę. Z kolei § 2 tego przepisu stanowi, iż jeżeli zobowiązanie ma związek z przedsiębiorstwem dłużnika lub wierzyciela, o miejscu spełnienia świadczenia rozstrzyga siedziba przedsiębiorstwa. Szkoła podniosła, iż miejsce spełnienia świadczenia nie zostało w umowie oznaczone, ani nie wynika z właściwości zobowiązania. W ocenie Szkoły świadczenie powinno być spełnione w miejscu, gdzie w chwili powstania zobowiązania dłużnik miał siedzibę, tj. w Krakowie. Na potwierdzenie powyższych okoliczności Szkoła podała, iż umowa o usługę doskonalenia pamięci i błyskawicznego czytania, jaką zawiera z konsumentami, jest całkowicie, poprzez opiekę dydaktyczną świadczoną telefonicznie, wykonywana w Krakowie. Nadto Szkoła wskazała, iż w sporach rozstrzyganych przez sąd właściwość miejscową jej siedziby w Krakowie wyznaczają przepisy traktujące o ogólnej właściwości dłużnika. Zatem, w ocenie Szkoły, przepis art. 34 k.p.c. w praktyce nie znajduje zastosowania.

Jednocześnie Szkoła przedłożyła m.in. druk wzoru „Zgłoszenia na kurs prowadzony przez Uniwersytecką Szkołę Kształcenia Indywidualnego”, którego integralną część stanowi wzór „Umowy”. Przedłożony wzorzec umowy zawiera § 7 o treści identycznej do postanowienia wskazanego przez Prezesa UOKiK w postanowieniu o wszczęciu przedmiotowego postępowania. Natomiast zdanie drugie § 14 przedłożonego przez Szkołę wzorca różni się od zakwestionowanego i sformułowane jest w następujący sposób:

„(...) W przypadku nie dojścia przez strony do porozumienia, spór będzie rozstrzygany przed właściwym Sądem”.

W poczet dowodów w przedmiotowym postępowaniu Prezes UOKiK zaliczył zawiadomienia Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Suwałkach (karty nr 33-56), który przedłożył m.in. kopie dwie umów zawartych przez Szkołę z konsumentami w dniach: 31 sierpnia 2007 r. i jedną umowę zawartą w dniu 24 sierpnia 2008 r.

Do dowodów zaliczono także zawiadomienie Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Koninie (karty nr 57-68) wraz z kopią umowy zawartej przez Szkołę z konsumentem w dniu 24 lipca 2007 r.

Kolejnym dowodem włączonym do akt sprawy jest pismo Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Opolu z załączoną kopią umowy zawartej przez Szkołę z konsumentem w dniu 25 sierpnia 2008 r.

Wszystkie z wymienionych wyżej umów zawierają w § 7 i § 14 postanowienia w brzmieniu zakwestionowanym przez Prezesa UOKiK.

¹ § 8 ust. 1 wzoru umowy, stanowiący o możliwości odstąpienia od umowy w ciągu 10 dni od jej zawarcia, zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22 poz. 271 ze zm.) – przyp. UOKiK.

Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Szkoła prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000136505 (karty nr 23-28). Zgodnie z wpisem jest spółką prawa handlowego, której przedmiot działalności to pozaszkolne formy kształcenia, gdzie indziej nie sklasyfikowane.

Szkoła organizuje i prowadzi kursy metodą korespondencyjną w systemie samokształcenia. W strukturze Szkoły działają, obok głównej siedziby w Krakowie, również dwa biura regionalne w Łodzi i w Poznaniu. Oferta Szkoły skierowana jest do klientów z obszaru całej Polski.

W okresie od 31 sierpnia 2006 r. do 31 marca 2008 r. naukę na kursach prowadzonych przez Szkołę podjęło 6 752 osób.

Rejestracja osób podejmujących naukę odbywa się poprzez kontakt osobisty bądź on-line. W pierwszym przypadku odbywa się rozmowa z tzw. Konsultantem Oświatowym, który prezentuje bezpłatną lekcję pokazową. Osoby zainteresowane mogą również wypełnić i wysłać formularz zgłoszeniowy pocztą elektroniczną.

W przypadku osób niepełnoletnich zawarcie umowy odbywa się w obecności obojga rodziców.

Za świadczone usługi Szkoła przewiduje dwie możliwości zapłaty: w formie gotówkowej bądź w formie kredytu zawartego na kurs BC (błyskawicznego czytania).

W obrocie z konsumentami Szkoła posługuje się wzorcem pod nazwą „Zgłoszenie na kurs prowadzony przez Uniwersytecką Szkołę Kształcenia Indywidualnego - Umowa”, który określa ich prawa i obowiązki.

Wyżej wskazany wzorec był przedmiotem kontroli Prezesa UOKiK w postępowaniu wyjaśniającym, przeprowadzonym w okresie 18.01.-16.06.2005 r. W toku postępowania wyjaśniającego Prezes UOKiK zakwestionował wyżej cytowane postanowienia § 7 i § 14 zdanie drugie wzorca umowy. Na skutek wezwań Szkoła podejmowała próby modyfikacji zapisów wzorca umowy, w sposób który również budził wątpliwości.

Ostatecznie, Prezes UOKiK wystąpił do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z pozwem o uznanie ww. klauzul za niedozwolone. Wyrokiem z dnia 11 maja 2006 r. (sygn. akt XVII Amc 176/05) Sąd uznał stanowisko Prezesa UOKiK. I tak:

➤ klauzula w brzmieniu:

„Nierozpoczęcie lub przerwanie nauki przez uczestnika kursu nie wpływa na obowiązki Płatnika określone w § 2 ust. 3 umowy nie pomniejsza wartości kursu określonej w zgłoszeniu na kurs oraz nie powoduje wygaśnięcia innych roszczeń finansowych ze strony Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego wobec Płatnika”

została, w dniu 3 sierpnia 2006 r., wpisana do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone w pozycji nr 800;

➤ klauzula w brzmieniu:

”W przypadku nie dojścia przez strony do porozumienia, sądem właściwym do rozstrzygania wszelkich sporów będzie sąd właściwy dla siedziby Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego”;

została, w dniu 3 sierpnia 2006 r., wpisana do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone w pozycji nr 801.

Mając powyższe na uwadze, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny

Art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zatem, warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią zagrożenie dla interesu publicznego bądź też naruszają ten interes.

Niniejsze postępowanie dotyczy stosowania przez Szkołę wzorca umowy zawierającego niedozwolone klauzule. Wzorzec umowny, o którym mowa ma zastosowanie przy zawieraniu umów ze konsumentami. Dotyczą one zatem obecnych i wszystkich potencjalnych uczestników kursów organizowanych przez Szkołę, co oznacza, że mogą mieć zastosowanie do nieokreślonego z góry kręgu adresatów. Zatem należy uznać, iż niniejsze postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Punktem wyjścia do rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest zatem ustalenie, czy działania Szkoły noszą znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w art. 24 ust. 1 zakazuje stosowania takich praktyk. Naruszenie tego przepisu następuje wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące kryteria:

- działania przedsiębiorcy noszą znamiona bezprawności,
- działania te naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

Przesłanka bezprawności

Pojęcie bezprawności nie jest pojęciem prawnie zdefiniowanym. Należy zatem przyjąć, zgodnie z jego literalnym brzmieniem, że „działanie bezprawne” to zachowanie sprzeczne z nakazem lub zakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych oraz z zasadami współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, tj. niezależnym od wystąpienia szkody czy też zamiaru po stronie przedsiębiorcy dopuszczającego się działań bezprawnych.

Jak wyżej wskazano, Prezes UOKiK zakwestionował stosowanie przez Szkołę wzorca umowy zawierającego dwie niedozwolone klauzule.

Art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Zgodnie z kolejnymi punktami tego przepisu za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Art. 24 ust. 2 precyzuje zatem klauzulę generalną zawartą w ust. 1, poprzez egzemplifikację najczęściej występujących form zjawiskowych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Jednak, w jednym przypadku, przepis z ust. 2 pkt 1 wprost uznaje za jedną z praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów stosowanie postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone.

Zgodnie z art. 479⁴² k.p.c. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w razie uwzględnienia powództwa o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w sentencji wyroku przytacza treść postanowień wzorca uznanych za niedozwolone i zakazuje ich stosowania. Z brzmienia art.479⁴³ k.p.c. wynika również, że wyrok prawomocny ma skutek wobec przedsiębiorców pozwanych, a także wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, o którym mowa w art.479⁴⁵§2 k.p.c.

Oznacza to, że stosowanie w obrocie z konsumentami postanowień, które zostały wpisane do rejestru jest działaniem bezprawnym.

W okolicznościach faktycznych rozstrzyganej sprawy bezspornym jest, iż wskazane w sentencji niniejszej decyzji dwie klauzule zostały, na mocy prawomocnego wyroku sądowego, wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone w pozycjach nr 800 i 801.

Nie podlega również dyskusji, iż po dniu 3 sierpnia 2006 r. tj. po dacie wpisania tych postanowień do rejestru Szkoła stosowała je w umowach zawieranych z konsumentami na terenie całej Polski. Świadczą o tym kopie umów przedłożonych przez rzeczników konsumentów z Nowego Targu, Otwocka, Suwałk, Konina i Opola.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, iż Prezes UOKiK nie uznał za udokumentowane zaprzestanie stosowania przez Szkołę zapisu § 14 wzoru umowy traktującego o właściwości sądu w rozstrzyganiu sporów. Wprawdzie Szkoła przedłożyła wzorzec, w którym treść § 14 została zmodyfikowana w ten sposób, że zrezygnowano ze wskazania sądu właściwego wedle siedziby Szkoły. Jednakże we wszystkich kopiach umów przedłożonych przez rzeczników konsumentów treść zarówno § 7 jak i § 14 figuruje w brzmieniu klauzul wpisanych w rejestrze postanowień uznanych za niedozwolone.

Ponadto, na uwagę zasługuje, iż Prezes UOKiK nie podejmuje w niniejszej decyzji polemiki ze stanowiskiem Szkoły argumentującym zasadność stosowania zapisu o właściwości sądu uznając, iż w przedmiotowej sprawie działa zasada *res iudicata*. Szkoła miała możliwość przedstawienia swojego stanowiska na etapie postępowania sądowego i skoro nie zostało ono uwzględnione, to uznanie przez sąd kwestionowanych klauzul za niedozwolone i ich wpis do rejestru należy traktować z powagą sprawy już osądzonej.

Uwzględniając powyższe Prezes UOKiK uznał, iż pierwsza przesłanka, niezbędna do uznania działań Szkoły za naruszające zbiorowe interesy konsumentów, została spełniona.

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiuje pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając jedynie w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle art. 1 ust. 1 ustawy należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy. W orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji

i Konsumentów utrwalił się pogląd, iż naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce wówczas, gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami prawa antymonopolowego dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy działania te wywołują na rynku inne niekorzystne zjawiska (wyrok SA z 24.01.1991 r., XV Amr 8/90; 4.07.2001 r. XVII Ama 108/00; 23.20.2002 r. XVII Ama 133/2001).

Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2003 r. (sygn. akt: I CKN 504/01) stwierdził, iż: *„nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów”*.

W ocenie Prezesa UOKiK zakwestionowane w przedmiotowej decyzji zachowania Szkoły polegające na stosowaniu w obrocie konsumentami wzoru umowy, zawierającego niedozwolone postanowienia godzą w zbiorowe interesy konsumentów. Stroną umowy zawieranej przez Szkołę są zarówno wszyscy aktualni jak i wszyscy przyszli (potencjalni) kursanci. Zatem krąg adresatów takiego wzorca nie jest z góry określony. Biorąc pod uwagę, że konsument nie ma wpływu na zapisy zawieranej z nim umowy, gdyż nie jest ona z nim indywidualnie negocjowana, należy uznać, że wszelkie zawarte w niej bezprawne zapisy, godzą w jego interes.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że obie przesłanki zastały spełnione, co oznacza, iż Szkoła dopuściła się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes UOKiK w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nakazuje jej zaniechania.

Mając powyższe na uwadze, postanowiono, jak w pkt I sentencji.

Kara pieniężna

Zgodnie z art.106 ust.1 pkt.4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 .

Z treści przepisu wynika, iż ww. kara ma charakter fakultatywny. W związku z tym Prezes UOKiK w ramach uznania administracyjnego decyduje, czy zasadne jest w danej sprawie nałożenie kary. Ustawa nie zawiera katalogu przesłanek, od których uzależniona jest decyzja o nałożeniu kary. W art. 111 ww. ustawy wskazano jedynie, iż ustalając wysokość kary Prezes UOKiK winien wziąć pod uwagę okres, stopień oraz okoliczności poprzedniego naruszenia przepisów ustawy.

W rozpatrywanej sprawie, w punkcie I sentencji decyzji stwierdzono, że Szkoła naruszyła zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zakaz ten ma charakter bezwzględny, zatem nie istnieją przesłanki natury prawnej, które umożliwiłaby zalegalizowanie tych praktyk. Spełniona jest zatem podstawowa przesłanka warunkująca nałożenie kary pieniężnej. Prezes UOKiK uznał więc

za uzasadnione w niniejszej sprawie nałożenie na przedsiębiorcę **kary pieniężnej** (po zaokrągleniu do 1 zł) w wysokości 69 925 zł (słownie: sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć złotych), płatną do budżetu państwa, co stanowi 0,67 % przychodu Szkoły za rok 2007 r. (dane wg dokumentów CIT-8 za rok 2007) czyli 6,7 % kary jaka mogłaby być w tym przypadku nałożona.

Na ustalenie wysokości kary w ww. wysokości wpłynęła ocena całokształtu okoliczności sprawy dokonana na podstawie art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przepis ten stanowi, że przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczność naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Okolicznością obciążającą jest fakt, że Szkoła, nie zmieniała wzorca umowy pomimo prawomocnego wyroku sądowego i mimo, iż wskazane wyżej klauzule zostały uznane przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone. Szkoła nie może tłumaczyć się nieświadomością bezprawności swojego działania ponieważ w rozprawie przed Sądem występowała w charakterze pozwanego.

Należy też uwzględnić, iż Szkoła nie zmieniała kwestionowanych klauzul również po wszczęciu niniejszego postępowania, podejmując jedynie próby polemiki ze stanowiskiem Prezesa UOKiK. W działaniach Szkoły nie można się zatem doszukać okoliczności łagodzących.

Ponieważ, w świetle powyższego orzeczona kara winna również spełniać rolę represyjno-wychowawczą, a nadto pozostawać we właściwej proporcji do możliwości karanego przedsiębiorcy, ustalając wysokość kary wzięto pod uwagę zdolność płatniczą przedsiębiorcy. Przyjmując wspomniane ww. wcześniej okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów kara winna być orzekana na poziomie wystarczającym do osiągnięcia zamierzonego celu i odczuwalna dla przedsiębiorcy, ale równocześnie pozwalającym mu na dalsze prowadzenie działalności, Prezes Urzędu postanowił nałożyć karę w wysokości 69 925 zł (po zaokrągleniu do 1 zł), co odpowiada 6,7 % kary maksymalnej.

W ocenie Prezesa UOKiK uiszczenie kary w wyżej określonej wysokości spełni zarówno funkcję prewencyjną, jak i represyjną oraz nie spowoduje istotnego uszczerplenia zysku wypracowanego przez Szkołę w roku 2007.

W opinii Prezesa UOKiK powyższa kara spełnia zarówno funkcję prewencyjną, jak i represyjną.

Mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK orzekł, jak w punkcie II sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiszczyć w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie:

NBP O/O Warszawa 511010100078782231000000

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury UOKiK w Krakowie, 31 – 011 Kraków, Pl. Szczepański 5.

z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury
Leszek Piekarz

Otrzymują:

1. Uniwersytecka Szkoła Kształcenia Indywidualnego Sp. z o.o.
ul. Ładna 2
31-444 Kraków,
2. RKR a/a.